

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan popoldne.

Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 6, I. nadst. Učiteljska tiskarna.

Naročnina: po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 42.—, za pol leta K 21.—, za četrť leta K 10:50, za mesec K 3:50. Za Nemčijo celo leto K 46, za ostalo tujino in Ameriko K 54.

Inserati: Knostopna petič vrstica 30 v; pogojen prostor K 1.—; razglašeni in poslani vrstica po 60 v; večkratne objave po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list so poštnine proste.

Posamezna številka 20 vinarjev.

Kako se poroča v „Slovenskem Narodu“.

»Slovenski Narod« je glasilo slovenske buržoazije; kot tak se rad ponaša s poročili in dopisi iz raznih strani. Ima tudi dopise iz Prage. Človek se smeje neresnosti, ki so v teh dopisih. Bomo samo na enem dokazali, kako neresni in kako slabo poučeni ljudje pišejo v »Slovenski Narod«.

V šte. 193. od 26. avgusta ima »Slovenski Narod« dopis iz Prage pod naslovom »Fuzija čeških delavskih strank«, ki se glasi doslovno tako-le:

»Fuzija čeških delavskih strank.

H. Praga, 22. avgusta.

V razmerju čeških socialističnih strank — socialno demokratične, avtonomistične in centralistične in češke socialne, bivše narodno-socialne stranke — nastajajo izpremembe brez sodelovanja, in celo proti volji političnih voditeljev: ljudstvo vrši samo, česar nočejo izvršiti voditelji, združuje se v enotno organizacijo. Centralisti so navezali intimne zveze z vodstvom socialno demokratične opozicije (nemške) na Dunaju, katere voditelj je znani dr. Oton Bauer, in proglasili, da ne bodo spreminjali svojega programa; kdor se hoče z njimi zediniti, naj se zedini na programu dunajske centrale; in njih organ hujska proti češkim nacionalcem več kot proti angleškim imperialistom, proti nemškim imperialistom in proti imperialistu Scheidemannu ne hujska! — »Právo Lidu« je nehala biti glasilo cele stranke socialno demokratičnih avtonomistov in je postalo glasilo češkega boljševizma, recite oportunističnega, katerega sedaj vodi Šmeral, in mala grupa ljudi okolu njega. Večina stranke gre za Habermanom, o katerem piše »buržoazni« plzenjski organ državno-pravne demokracije: »Glasilo Habermanovo se pridružuje zopet zahtevi samoodločbe češkega naroda in samostojne češke države, in dobro vemo, da so ti proglasili popolnoma iskreni in da znajo plzenjski voditelji (Haberman in Pik) to svoje stališče zastopati tudi v dejanju. Sicer ne glasno, toda tem bolj ostro, energično in dosledno borbo vodi plzenjski socialistični list proti Šmeralovščini in ima veliko zaslugo za enotnost naše narodne fronte v vseh političnih in narodnih zahtevah.«

Ker se voditelji čeških socialcev in socialnih demokratov niso mogli dogovoriti o zedinjenju, so organizacije same vzele delo v roke: v nekaterih okrajih so se že prej organizacije fuzionirale, da so odslej enotne, ne več dvojne: v Pragi je počel delovati zopet znani delavski svet, tudi za zedinjenje; v Nimbргу, na shodu organizacij železniških uslužbencev je bilo enoglasno

proti volji praškega vodstva socialne demokracije odločeno, da se osnuje enotni češko-slovanski savez železniških uslužbencev, ki bo izdajal skupno glasilo, imel skupni sekretariat. Habermanov organ to dejstvo navdušeno pozdravlja. Šmeralovo »Právo Lidu« nesimpatično. Glavni faktor sta bila pri tem nar.-soc. Buřival in poslanec Bechyne, in največjo zaslugo za zedinjenje imajo v prvi vrsti stari člani socialno demokratične stranke, ki so imeli solze v očeh, ko je proti koncu zavzvenela pesem »Kde domov můj«. Tako dviga ljudstvo brez voditeljev samo rdeče-bele zastave, vrača se domov, z veseljem in s solzami v očeh; zedinjenje se je izvršilo na programu razredne borbe in »Nová Doba«, Habermanov organ, pravi, da se vrše pogajanja tudi z ogromnima organizacijama železniških uradnikov in mašinistov ter strojevodij. Voditelji pa hujskajo, kakor se vidi v »Právo Lidu« dalje na češko buržoazijo, na češko belo gardo, delajo na razdor v češkem taboru, in — ne vidijo, da jih noben človek iz milijonske mase več ne sliši, da te mase hrepene za svobodno, enotno češko-slovaško državo.«

Kaj pa se je zgodilo? Na Češkem obstoji več organizacij železniških uslužbencev, in sicer so 1. »pravovarnostno društvo«, ki deluje po celi državi, in je znano kot socialno demokratična strokovna organizacija železničarjev, ki ima sedež na Dunaju in koji sta na čelu drž. posl. Tomschik in Müller; na Češkem ji pravijo centralistična organizacija; 2. češko-slovanski sváz železničnih zřizenců — ki je strokovna organizacija čeških slovanskih socialnih demokratov; stoji ji na čelu drž. posl. Benovec. Politično so to pristaši češko-slovanskih socialnih demokratov, ki jim je glavni organ »Právo Lidu«; 3. Podpurna jednota, ki je združevala železničarje bolj kot podporna organizacija. Vodstvo te organizacije so imeli v rokah pristaši bivše narodno-socialne stranke. Ta je tudi, kar je čisto naravno, po številu najmočnejša. — Obstojita tudi še posebni društvi železniških uradnikov pod imenom: »Spolek českých úředníků železničních« in železniških strojevodij pod imenom »Spolek strojvodů«.

V Nymburcku so se dne 18. avgusta 1918 sešli zastopniki češko-slovanskega sváza (34 delegatov za 5740 članov), zastopniki »podpurne jednote« (101 delegat za 12.232 članov) in nekaj gospodov uradnikov za uradniško društvo. Na tem sestanku se je sklenilo sledeče:

1. Delegati sklenejo, da se združita »Podpurna jednota« in »Česko-slovanský sváz« v enotno organizacijo pod imenom »Česko-slovanské združení železničních zřizenců: Dokler ne bodo nova pravila odobrena, bo naslov skupne organizacije:

»Česko-slovanský sváz železničních zřizenců«.

2. Z ozirom na neugoden položaj sklenejo delegati, da se takoj, brez ozira nato kedaj bodo nova pravila dovoljena, ustanovi skupno tajništvo iz dosedanjih obeh tajništev.

3. Strokovni časopis bode skupen, ki ga bodo pisali uredniki dosedanjih obeh listov in naj ima naslov: »Česko-slovanské železniční listy«. To pa do tedaj, dokler se ne dovolijo pravila nove organizacije.

4. Dosedanja odbora se združita v eden, kar se zgodi tudi v vseh krajevnih skupinah.

5. Članski prispevek bode enoten, in sicer 1 K 50 v. na mesec. Bolniška podpora naj znaša 60 vin. na dan. Posmrtnina znašaj 100 K z člana, 50 K za sproggo. Pravno zastopstvo dobi član po 2 mesecih članstva.

6. Ta organizacija stoji politično na nevtralnih tleh do popolnega združenja obeh političnih taborov, to je socialnih demokratov in čeških socialistov.

Dodatno se je radi jasnosti še izreklo k točki 2., da naj bo izvoljen poseben odbor, sestojč iz 8 članov vsake organizacije, od kojih naj bodo po 3 iz Prage, po 5 iz dežele. K točki 3. pa se je določilo 6 članska uredniško komisijo, od vsake organizacije tri. K točki 6. se je izjavilo, da je nevtralnost potrebna, ker bo »podpurna jednota« neodvisna od strokovne centrale češke socialistične stranke, logično seve mora tudi druga organizacija, to je »Česko-slovanský sváz« biti neodvisen od socialno demokratičnega »strokovnega združenja«.

To se je zgodilo, in nič drugega! Dejstvo je, da vstopijo s 1. septembrom vsi člani dosedanje narodno-socialne »Podpurne jednote« v dosedanje socialno-demokratično organizacijo »Česko-slovanský sváz železničních zřizenců«, ki bo do potrditve novih pravil skupna organizacija pod vodstvom obeh odborov.

Kje je tu kaj takega, o čemur piše in farba »Slovenski Narod«? Zgodila se ni nobena fuzija obeh strank, ampak fuzija dveh strokovnih organizacij v eno in sicer se je vzelo za skupno organizacijo — socialno-demokratično.

Vsi so se tudi izrekli za organizacijo, ki mora temeljiti na razrednem, mednarodnem socializmu.

Vprašamo sedaj naše in vse one čitatelje, ki preberó dopis »Slovenskega Naroda« iz Prage in sklepe, ki so se res napravili v Nymburcku — Ali ni tako pisane farbarija in povsem zmotna informacija javnosti?

Radi kuriozuma še sporočamo, da je mlado-liberalna »Domovina« v svoji št. 25 z dne 23. avgusta poročala tako-le:

Češki socialni demokratje se zblizujejo vedno bolj drug drugemu ter nižjim plastem meščanskih krogov, zlasti malim obrtnikom in trgovcem. S tem, da sta se obe skupini češko-socialno demokratičnih železničarjev

LISTEK.

Rdeči sarafan.

Poljski spisal Mihael Czajkowski.

(Dalje.)

Mnogi so celo mislili, da je hudobni duh v človeški podobi, ker je živel tako samotno in skoro da se bal ljudi. Pečal se ni z ničemer. Nikogar ni potreboval, z nikomer občeval in zato tudi ni nihče zahajal k njemu.

Vse vem tako dobro, kot bi se bilo danes zgodilo. Po ozki gazi sva stopala skozi grmovje in goščave. Debele snežinke so padale na prastare borovce in veter je tulil po grčavih stoletnih hrastih. Na nebu ni bilo ne zvezd ne meseca.

V daljavi so tulili volkovi. Čez gaz so švigale lisice, ali druge prestrašene živali.

Naposled sva vendar zapazila pred seboj brlečo luč.

Z ozirom na smer je morala ondi ležati Bukowka.

»Ali sva vendar dospela do starega Tomaža?« je vprašal moj prijatelj, ki se je tresel mraza.

»Da! In četudi je sam satan!«

Kmalu sva dospela do koč, katere ni čuval noben pes.

Potrkala sva na vrata in takoj nama je odprl mož. Nagovoril je naju: »Hvaljen bodi Jezus Kristus!« »Na srednjih let, suhe postave in že nekoliko ovenelega lica. veke!« sva odgovorila midva.

Šele sedaj sva spoznala v njem Tomaža.

V sobici je bilo tako lično in gorko. Po stenah je viselo nekaj podob, kriva sablja in črkeški plašč.

Midva sva sklepala iz tega, da živi v popolnem božjem strahu in hrabri obrambi proti hudobnim ljudem.

Po preprostom ležišču je bila pogrnjena konjska koža. Za odejo mu je služil ovnov kozuh. Pod oknom je stala miza in klop.

Najin gospodar je imel črne oči, temne lase, dolg orlovski nos in dolgo brado.

Oblečen je bil v ukrajinsko kmetiško nošo: temna svila in ohlapne jahalne hlače.

Postregel nama je z divjačino in medico. Ogrel pa je naju presketajoč ogenj iz peči.

Nisva se malo čudila, da je bilo njegovo obnašanje kljub kmetiški obleki fino in da je kazal njegov govor boljše izobrazbo in mnogo znanja. Često se je nama zdelo, da ima v kljub vsej divji zunanosti svetovno moško izobrazbo.

Gotovo je opazil najino začudenje in ko je izvedel, kdo sva in ko sva mu zatrjevala, da o njem ničesar ne veva, je nama povedal povest iz svojega življenja, kakor sledi tu:

»Daleč od tukaj, čisto blizo turške meje, sem bil rojen leta 17...«

Ničesar vama nočem ponavljati, kar so mi pravili o veselju mojih staršev na dan mojega rojstva.

Dosti je za vaju, če vesta, da sem bil tretji otrok, a prvi sin mogočnega plemenitaža, komornika kralja Sta-

nislava Avgusta, graščaka in posestnika sedmih vasi ob Dnjestrju. Imel ni nič višjega in nič dražjega kot pododano ime in starodavni grb svojega rodu.

Moj oče je bil plemenitaž svojega časa, vzgojen je bil strogo in v strahu božjem, a tujina ga je popolnoma pokvarila.

Bil je vročekrven in togoten: mogoče bi bil postal hraber boritelj, da se ni — žalibog! Bog mu to odpusti in daj mir njegovi duši — učil na saškem dvoru in pozneje na dvoru Stanislava Ponjatskega tujih jezikov in običajev ter čital spisov tedanjih modrijanov.

Ladija njegove vere se je razbila, in nadomestil jo je z vero v krivo boga, katerega je molil kakor zlato tele. In nazadnje ni verjel ne v boga, ne v hudiča.

Ko je zapravlil svoje imetje in omajal svoje zdravje, se je vrnil v domovino in se poročil z žensko, ki je imela posestvo.

Samo zaradi časti, ne iz prepričanja se je strogo držal in prišteval h kraljevi stranki. Na kraljevo pismo je dobil iz Petrograda red carice Katarine in častno službo.

Samo zaradi časti se je delal na zunanje kot dober sprog. V družinskem življenju pa je bil strog tiran in nič več kot prijatelj.

Samo zaradi časti me je mnogo bolj ljubil kakor sestri, ker naj bi jaz ime in grb Japlowckijev ohranil svetu.

Njegovi podložniki so trepetali pred njegovim glasom in njegove jeze so se bali kakor boga.

(Dalje prih.)

strnili v eno skupino, kateri bo načeloval poslanec Klofač, je storjen velik korak naprej za zedinjenje vseh čeških strank.

Kaj naj rečemo še k temu? **Škandal!** **Verus.**

Kaj prinese s seboj vojna?

Uredniki onih meščanskih časopisov, ki pridigujejo tudi še danes in vedno brezpogojno vztrajanje (drugih seveda!) do zmagonosnega konca, v resnici ne slutijo, kakšen strašen zločin uganjajo na ljudstvu, ako vkljub petemu vojnemu letu še nadalje hujškajo k neskončni moritvi. Ako bi si par teh za smrt bolne gospóde vzelo truda, da se nekoliko ogleda po deželi, tedaj bi mo. ali strahu obstati glede na posledice vojnohujškajočega delovanja. Pri delavstvu vidimo vendar vsak dan in vsako uro strašno posledice vojne.

Naj pokažemo na nekaterih pretresljivih primerih, kako je delovala vojna, ta »jeklena kopel narodov«, na mali in srednji kmetijski stan. Pričomneno bodi, da tu navedena primerja izvirata iz dveh manjših občin Spodnje Štajerske. Tak primerov je pa stotisoče, ako bi hoteli natančneje zasledovati stvar.

V Dremskovem Rebru, mali gorski vasi, kmetija s 36 orali zemlje, popolnoma zapuščena. Posestnik Jarič je že od početka v vojni in je prišel leta 1915. v italijansko vjetništvo. Žena je zbolela vsled preobilnega dela, prišla v mariborsko bolnico in ondi umrla leta 1916.

Otrok tu ni. Brat posestnikov je tudi pri vojaki. Tako tu ni nikogar, ki bi skrbel za dom in hišo in obdeloval zemljo. Živino so prodali; leta 1917. se je vsa žetev prodala za 1010 K rajvečjemu pouhdniku. In sedaj je kmetijski dom (s štirimi sebam), hlevi in kozolci popolnoma prazen in pust, izpustavljen razpadanju in uničenju.

V Lišičji vasi je kmetija, ki ni prav nič boljša. Posestnik Rebernik je 84 let star in leži že tri leta v postelji; posestnica, 62 let stara, oba delozmožna sinova sta na italijanski fronti, doma edina moška delavna moč. K temu pride, da so leta 1917. pogoreli kozolci in hlevi, katere vsled pomanjkanja delovnih moči še niso dosedaj popravili. Posestnica ne ve, kam z žetvijo, in kam z delom, ki se ne more opraviti, ker ni nikogar pri hiši. Prošnja za oproščanje starejšega sina, vložena pri okrajnem glavarstvu v Ptujicah, je še do danes nerešena.

V Zagojah zopet posestvo s 25 orali zemlje. Posestnik Ferlič, 70 let star in bolehen, posestnica nad 60 let stara, edini sin pa je dodeljen kot pomožni delavec pri tvrdki Feltn & Guillaume v Brucku na Muri.

Križnik, ravnatoko iz Dremskovega rebra, ima kmetijo z 32 orali zemlje. Od treh delazmožnih sinov je eden padel v oktobru 1914, drugi na laški fronti in tretji je dodeljen kot pomožni delavec pri tvrdki Feltn & Guillaume v Brucku na Muri.

To so le štirje primeri, slučajno vzeti iz treh majhnih občin, ki niso druga ob drugi. Tu bi bila potem še vdova z manjšim posestvom. Njen mož je padel, njegov sin je ravnatoko že pri vojaki, katerega pa iščejo že več mesecev kot ubežnika.

In ti ubežniki se množe kot gobe iz tal. Orožniški postajevodja in njegov spremljevalec vojni orožnik sta izjavila, da prenočuje gotovo vsaka druga hiša ubežnika. Nešteto moštva je treba noč in dan, da so more le majhen del ubežnega meštva dovesti vojaški službi in fronti.

To je majhna, a zgovorna slika sedanjih kmetijskih razmer iz najrodovitnejšega dela Štajerske. Kako pa šele izgleda tam, kjer zemlja blagoslovlja malo ali prav nič trudapolno delo in največjo marljivost?

Tedaj naj g. spodje uredniki, ako imajo veselje »vztrajajo do zmagoslavnega konca«, za Avstrijo samo pa je zadnji čas, da sklene mir!

Vojna poročila.

Avstrijsko vojno poročilo.

Dunaj, 27. avgusta. Uradno se razglašajo: Na več krajih italijanske fronte topovski boji in bojevanje patrolj. Bolzan-Gries sta bila iznova cilj sovražnih napadov, a brez škode. — Na albanškem bojišču so naše zmagovite čete ob preganjanju zavrnjenega sovražnika južno Fierija in Berat pridobile na prostoru. Tudi ob obeh straneh doline Tomarice (pritok gorenje Devolje), kjer so se francoski oddelki trdovratno upirali, so bile sovražne postojanke zavzete in sovražniki prisiljeni k umiku.

Šef. gen. štaba.

Nemško vojno poročilo.

Berlin, 27. avgusta. Uradno. Zahodno bojišče. Vojna skupina prestolonaslednika Ruprehta in Géb. von Boehn: Čez dan hud boj med Arrasom in Sommo. Vzhodno Arrasa je sovražnik napadel ob obeh straneh Scarpe. Severno reke so se ustavili njegovi napadi pred našo na Reux nazaj upognjeno bojno črto v ognju. Južno Scarpe so se umaknile naše sprednje čete s številnimi oklopnimi vozovi in močno infanterijo izvedenim sovražnim napadom na novelji na višine pri Monchy. Po trdovratnem boju je prodrl nasprotnik preko Monchy-Cue-

mappe, naš protinapad ga je vrgel zopet na vzhodni rob krajev nazaj. Večkratni naval namerjeni proti Cheriny se je zrušil pred krajem. Ob veliki uporabi oklopnih voz je nadaljeval sovražnik svoje napade ob obeh straneh Bapaume. Severno Bapaume se je ustalil sovražnik pri Thilloju in Martin-Puicha. Sicer so se tukaj na široki fronti do večera večkrat ponovljeni napadi sovražnika krvavo zrušili. Na nje uspešni obrambi imajo enako zaslugo pruske, bavarske in saške čete. Pred našimi črtami in za njimi leže razbiti oklopní vozovi sovražnikov. Poročnik Spielhoff je razstrelil z vojnim avtomobilskim topičem štiri vozove. Južno Martin-Puicha je prodrl sovražnik preko Bazentina v Montauban. S protinapadom smo ga zopet prepodili iz Montaubana. Tudi južno Montaubana so ponesrečili sovražnikovi napadi. Naša črta poteka sedaj zahodno Lonaguevala proti Maricourt. — Med Sommo in Oise je oživelo bojevanje le ob obeh straneh Avre. Ob krajevnih francoskih napadih sta ostala Fresnoy in St. Mard v rokah sovražnika. Severno Aisne smo ujeli ob sunku zahodno Chavigny 100 ujetnikov. Sovražni napadi tukaj in severno Pasly so se zrušili ob velikih izgubah. — Nadporočnik Lorzer, poročnik Koenecke in poročnik Bolle so izbojevali 31., poročnik Tauny 26., 27. in 28., poročnik Laumann svojo 23., nadporočnik Grein svojo 21., poročnik Blume svojo 20. zmago v zračnem boju. v. Ludendorff.

Nočni zračni napadi.

Frankobrod o. M., 27. avgusta. V nedeljo so napadli sovražni letalci mesto Frankobrod; bombe so napravile le stvarno škodo. — Pri nočnih zračnih napadih na Ludwigshafen je istetako zabeležiti le stvarno škodo. a

Potopljene ladje.

Berlin, 27. avgusta. V zapadnih angleških vodah je potopil naš podmorski čoln pet ladij z 22.000 registrskih ton.

Vesti iz Rusije.

Trockijev poziv odklonjen. Poziv ruskega komisanja Trockega, naj se odpošljejo ruske čete, ki se nahajajo v Franciji, v domovino, je francoska vlada odklonila.

Uspehi sovjetskih čet. Moskva, 25. avgusta. Na bojišču pri Semirječensku so sovjetske čete porazile dva tisoč mož močno češko-slovaško četo, ki je napadla Semipalatsinsk. Na drugi točki bojišča so zasedle sovjetske čete mesto Kopal in potisnile sovražnika nazaj v gore. Kmetije organizirajo oddelke v podporo sovjetskih čet. Na askabaškem bojišču so zavzele naše čete postajo Učhodži. V Orenburgu je prišlo do spopadov med kozaki in menjševiki, pri čemer so bili menjševiki aretirani.

Vstaja v petrograškem okraju. Petrograd, 26. avgusta. Na večer, 25. t. m. so pričeli častniki bele garde v petrograškem okraju z oboroženim uporom. Najprej se je posrečilo upornikom, da so zasedli nekaj postaj in prekršili zvezo z Jamburgom in Gačino. Takoj pa so bili storjeni protiukrepi. Iz Jamburga je prišel vojaški oddelek in zasedel po hudem boju postajo Moloskovič. Beli gardisti so se nato utrdili v volosovškem gozdu in prosili za pogajanja. Naši oddelki so protirevolucionarje razorožili.

Boljševiki zapustili Kotlas. Kopenhagen, 27. avgusta. Glasom poročil iz Arhangeljska došlih Rusov, so zavzele francosko-angleške čete Kotlas; 20.000 boljševikov je baje zapustilo mesto, da se rešijo ujetništva.

Mobilizacija na Ruskem. Moskva, 26. avgusta. Vojni komisariat v Moskvi je odredil mobilizacijo buržoazijskih letnikov 1913 in 1914, da jih porabi pri delu za bojiščem. — Vlada v Omsku je zapovedala mobilizacijo letnikov 1898 in 1899.

Nova stranka na Ruskem. »Izvestja« poročajo, da je izstopil Miljukov iz kadetske stranke in da bo ustanovil novo stranko s konstitucionalno-monarhičnim programom.

Finsko-ruska pogajanja. Stockholm, 24. avgusta. Iz Helsingforsa poročajo: Ruski zastopniki so pri rusko-finskih pogajanjih v Berlinu postavili te-le pogoje: Rusija je pripravljena, izročiti gotove pokrajine v ruski Kataliji pod pogojem, da se primerno ozemlje v jugo-vzhodni Kataliji prepusti Rusiji. Meja bi šla potem nekako od Viborga do Kokisholma. Finska mora plačati Rusiji za zavzete trdnjave in za vojni plen popolno odškodnino. Razentega mora plačati Finska primeren del izdatkov Rusije za svetovno vojno.

Likvidacija ruskih državnih naprav v Kavkazu. Moskovsko časopisje javlja, da je prišlo v Moskvo posebno gruzinsko odposlanstvo, ki ima nalogo, pogajati se z sovjetsko vlado o likvidaciji ruskih državnih naprav v Kavkazu.

Socialistični list za ujetnike v Rusiji. »Arb. Ztg.« piše: V Rusiji še nismo imeli mnogo listov za ujetnike in kar jih je bilo, vse je bilo ali napisano, bile so to muhe enodnevnice ali kakšni listi poročil, sestavljeni iz izrekov iz drugih listov. A sedaj leži pred nami prvi socialistični časopis za nemške in avstrijske vojni ujetnike, ki izhaja pod naslovom »Der Gefangene (ujetnik)« v mestu Tuapse ob Črnem morju od polovice jan. 1918. Sam o sebi pravi, da je »Nemški list za svobodno misleče ujetnike«. »Der Gefangene« ima namen braniti delavino ljudstvo, pozivlja tovariše, da naj se organizirajo za boj za mir in prostost in končava svoj prvi uvodnik s klicem: »Živela Internacionala!« Izhaja na osmih straneh in je zelo značilen za razmere.

Velike tatvine v Rusiji. Blagajnik intendature ruske vzhodne fronte Filimonov je izgubil z vsebino blagajne, znašajoče nekaj milijonov rubljev. V Moskvi se je izvršilo nekaj anarhističnih roparskih napadov. Blagajno kurske železnice z vsebino nekolicin milijonov rubljev so odnesli ob belem dnevu s pomočjo bomb.

Politični pregled.

Poljaki proti septembrskemu zasedanju. V poljskih poslanskih krogih prevladuje mnenje, da ne bo septembrskega zasedanja. Davčni predlogi zahtevajo temeljitih razprav in izkušnja nči, kako težko je, ako se odsekove seje vrše vzporedno s plenarnimi sejami zbornice. Poljski klub se še ni izrekel v nobenem oziru, vendar se da sklepati po »Poljskih glasovih«, da misel za septembrsko zasedanje, četudi kratko, nima mnogo privržencev.

Poljska posvetovanja. Na Dunaju bodo nadaljevali bodoče dni pogajanja o poljskem vprašanju, ki so se pričela v nemškem glavnem stanu. Na dogovor prideta iz Nemčije državni kancler Hertling in zunanji državni tajnik Hintze. Princ Radziwili je poročal poljskemu klubu o izidu konference v glavnem stanu in izjavil, da je popolnoma zadovoljiv.

Ogrski ministri pri cesarju. V nedeljo je sprejel cesar v avdijenci ogrskega finančnega ministra Popovića in trgovskega ministra Szerenyja. Šlo je med drugim tudi za vprašanje guvernerskega mesta pri avstro-ogrski banki.

Wekerle odlikovan. Cesar je podelil ogrskemu ministrskemu predsedniku Wekerleju za njegovo izvrstno in uspešno delovanje briljante k velikemu križu reda sv. Stefana.

Nemške ladje v španskih pristaniščih. »Times« poročajo, da se nahaja sedaj v španskih pristaniščih 90 nemških ladij.

Napetost med Nemčijo in Španijo. Nemški konsul na Španskem se je iz San Sebastiana nemudoma odpeljal v Madrid, kjer je hotel govoriti s kraljem. Zaprošil je iz svojega hotela telefonično za avdijenco pri kralju, češ, da gre za nujno zadevo. Dobil je odgovor, da je takojšnja avdijenca nemogoča, da pa bo obveščen kdaj ga bo kralj sprejel.

Španska in Nemčija. Razmerje med obema državama ni nič kaj prijazno. V prvi vrsti zahteva Španija, da nadomeste Nemci potopljene španske ladje z nemškimi ladjami, ki se nahajajo v španskih vodah. Če bi Nemčija tej zahtevi ne hotela ugoditi, dobe vojni hujškatci na Španskem premoč, kar utegne usodno vplivati tudi na špansko vlado. Ententa se močno trudi, da bi pripravila Španijo v vojno proti Nemčiji. Španija ima 20 milijonov prebivalstva in bi utegnila poslati na bojišče lepo število vojakov.

Kako piše socialni demokrat svojemu vladarju in gospodu. V vojvodini Saclsen-Meiningen so napravili te dni majhen državni preobrat. Zvišali so brez soglašanja parlamenta dohodke cerkve od države enkrat za vselej za 260.000 kron letno. Nemški socialni demokrat skupine Liebknechtove so dr. Hoffmann je napisal na saško-meininskega vojvodo odprto pismo, kjer mu očita, da je s temi nezakonitimi predpisi davkov napravil velik brezpravni čin, si pridobil s tem nov velik madež in nezaupanje od prebivalstva in ga opominja tudi na to, da mu donašajo njegova zasebna posestva v dobri velike bede in stradanja nemškega prebivalstva in mesto nekdanjih stotisočev sedaj milijone in končava: Gospod vojvoda, slabe svetovalce imate! Vaši zaupniki, ki ste si jih izbral za najvišje vladne uradnike, nimajo povsem niti moč-

nosti, niti volje, vaš seznaniti s situacijo in s potrebami revnega ljudstva. Osvobodite se teh svetovalcev, ki jim je usoda dopustila, da so preživeli današnje svetovno revolucijo, a so vendar ostali enakih mazorov, kot pred vojsko, ko so bili še vladarji po božji milosti in ko so bili še tudi podložniki. Med tem sta pa oba ta pojma izginila v toku krvi te svetovne vojske. Kako bo pa odgovoril gosp. vojvoda na to pismo? Najbrž bo ukazal tega upornika zapreti! Po »Pravo Lidu«.

— **Vprašanje finskega prestola.** Vest iz poučenih krogov pravi, da kandidatura vojvode Adolfa Meklenburškega za finski kraljevi prestol ne pride več v poštev.

— **Nameravana cerkvena konferenca.** Dne 8. septembra bi se morala vršiti v Upsali na Švedskem mednarodna cerkvena konferenca. Kljub temu, da je bilo veliko število cerkvenih društev iz nevtralnih in vojujočih držav pripravljenih, da se udeležijo konference, je ta sedaj odgojena za nedoločen čas, ker ententne države ne dovolijo udeležnikom potnih listov.

— **Socialistično mirovno delo.** Francoska vlada je prepovedala naznanjeni splošni učiteljski dan, ker so hoteli izjaviti na njem učitelji, da se pridružujejo miroljubni skupini francoskih socialistov.

— **Vojna se odloči leta 1919.** General Foch je pričel svojo spomenico francoskemu parlamentu z ozirom na vpklic letnika 1912 s stavkom, da se bo odločila vojna leta 1919.

— **Angloški in francoski vpliv v Italiji.** Načrtni minister v Italiji je odredil, da morajo uvesti že v prihodnjem šolskem letu vsi literarni oddelki in filozofične fakultete Italije tečaj za angleški in francoski jezik in literaturo.

— **Sestrada Angleska.** Vsenemški kričaji in njih vrstniki v Nemčiji in Avstriji so skoro matematično natančno izračunali, kdaj in kako bodo Angleško sestradali. In od časa do časa se pojavljajo brzojavke in vesti, ki trobijo po časopisih o gladi in pomanjkanju na Angleškem. S tem hočejo delati pri nas vojno razpoloženje. Zanimivo je zato, da spominjamo na to, kaj piše o angleških aprovzačnih razmerah nevtralni holandski »Algemeen Handelsblad«: Kruha je v obilici in vedno boljše kakovosti. Zaloge gnjati in slanine so ogromne, mesa je v bogati množini. Prehranjevalno vprašanje ne dela Angležem nobenih skrbi. Toda mnogo družin je zaradi novih odmerkov premoga, plina in električne luči malo v skrbeh, ker se boje, da bi pozimi nedostajalo teh stvari. Vendar upajo, da se bo posrečilo vladi zvišati te odmerke. — S sestradanjem Angleške torej ne bo nič, ravno tako tudi ni mogoče Angleške vojaško premagati, kar uvidi vsak pameten človek. Preostaja torej le še sporazumjenje. Tem odgovornejši bo vsak politični korak, najsi bo že storjen od naše ali od ententne strani, ki bi mu staval zapreke.

— **Japanci v Sibiriji.** Glasom poročila v »Central News« iz Londona javljajo japonski uradni listi, da je prodrla Japonska v Usuriju preko Nikolajevska in izliva Amurja 600 milj severno zavezniškega bojišča.

— **Podaljšana pogodba med Ameriko in Japonsko.** Iz Haaga poročajo: Lansing (Amerika) in Isi (Japonska) sta podpisala razsediško pogodbo med Ameriko in Japonsko za pet let.

Dopisi.

Iz Javornika na Gorenjskem. Kako neumljeni in surovi so naši slovenski »liberalci«, kako skrbijo za slovenski naraščaj, nam kaže sledeči slučaj v pravi luči in kakšne razmere bi zavladale, ko bi prišli take vrste ljudje do vladajočih stolčkov. Pred par meseci je kupil g. Pečnik, prišedši iz Nemčije na Javorniku hišo »pri Kōnigiu«. Takoj je začel stranke, ki imajo že leta stanovanje v tej hiši, izganjati kar sodnijskim potom. Posebno na žene, katerih mogoče se nahajajo pri vojaki, ima ta vpljudni gospod velik pogum, ker so precej oblagodarjene z bodočim zarodom slovenskim; pa tudi delavci, ki stanujejo v hiši so mu trn v peti. Mogoče bi ta inteligentni mož ne hitel tako izpraznjevati stanovanj, če bi jih bilo dovolj, tako pa, ker vlada tukaj stanovanjska kriza, si ta gospod menda rad privoščiti užitek naslaja ob mesreči in zadregi teh družin. Redovine z majhnimi otroci že posebno težko dobe stanovanje, ker se jih vsak gospodar brani, kolikor more. Ženam v-poklicancev rad predbaciva podporo, ki jo dobivajo; ter pravi da gre tudi iz njegovega žepa; seveda pojde mogoče, toda dosedaj še ni nič prispeval, ker sploh še ni tukaj plačal davka, in ako ga je, vsaj ga moramo mi delavci tudi, pa še nobeden ni bil toliko nesramen, da bi s tako soljo komu osolil. Ali bi gosp. Pečnik mogoče rajši gledal žene ter slovenski naraščaj umirati lakote? Mogoče!? V govoru je jako odločen in zaveden Slovenec. Ali dejanja njegova

kožejo nasprotno. Slovenske dece sploh videti ne sme, nahrnili jo takoj s svojo odurnostjo in surovostjo. Ostaneta pač dve stranki pri njem in ravno nemški? Ali je to samo slučajno? Seveda brez otrok sta, to je resnica. Zakaj pa sam ni prvi dan podavil svojih otrok, ko so se rodili, ker jih tako težko vidi ter jih kar po noči iz postelje meče in pobija, da se vse trese, dasi so že odrasli, ako mu revež izmučen zaspi od dnevnega truda, mesto da bi stražil krompir. Tudi naša slavna Kranjska industrijska družba hodi nam delavcem zastran stanovanj v škodo. Pogaja se s tem g. Pečnikom za stanovanje za nekega svojega uradnika. Ne meneč se za to, da njeni uslužbenci nimajo dosti zdravih stanovanj, ker jim jih tovarna ne preskrbi, dasi bi to lahko storila, ker ima materiala dovolj, a niti za uradnike ne stori tega. — Delavci smo pa tukaj tudi tako hladni napram organizaciji, da le vsak kritizira stranko in odbor, mesto da bi delovali na to da se stranka povzdigne in se uspešno bojuje za izboljšanje naših delavskih razmer. S tem kritiziranjem in mržnjo si svojega položaja ne bomo izboljšali nikdar, pač pa še druge soderge pripravili do tega, da bodo začeli obupavati. Kar pa se odbera tiče, pa vsa čast mu za trud; lahko smo jim hvaležni za dosedanje uspehe; ako bi pa bili mi bolj zavedni, bi lahko še marsikak nedostatek odpravili.

Dnevne vesti.

— **Deželni odbor kranjski** je imel dne 24. avgusta svojo sejo. Deželni odbor prosi vlado, da sezida kakor v drugih mestih tudi v Ljubljani poslopje za trgovsko šolo, ki bi naj bilo primerno tudi za bodočo »Slovensko trgovsko akademijo«. Sedanji prostori Slovenske trgovske šole so zelo pomanjkljivi, da na uspešen razvoj te šole ni niti misliti, zato se vlada naproša, da bi se ta zgradba izvršila že med vojsko kot nujna zgradba. Deželni odbor je pripravljen v ta namen preskrbeti pripravno stavbišče. — Deželni odbor pozivlja poklicane faktorje, da prispevajo po svoji dolžnosti za delovna zavetišča ljubljanske šolske mladine. — Tistim učiteljem, ki po sklepu državnega zbora ne bi mogli dobiti državnega nabavnega prispevka, ker dne 1. decembra niso bili v aktivni službi, dasi so službovali prej in poslej, se dovoli iz deželnih sredstev ta prispevek. — Poročilo glede zboljšanja preskrbe civilnih bolnikov v deželni bolnici, ki je vsled vojne hudo prizadeta, in glede skrbi za jetične se vzame na znanje. — Mestni občini ljubljanski se dovoli pobirati davek od veselice. — Sklene se nov statut za deželni muzej. — Nadalje se dovoli občinam, ki pobirajo samostojno naklado na pivo, pobirati tudi še samostojno naklado na nadomestilo piva. — Novomeški občini se odreče dovolitev za pobiranje doklad, v kolikor so iste odvisne od privolitve deželnega odbora. — Predloži se deželni vladi razpust občinskih zastopov v Kropi in v Brusnicah.

— **Ljubljansko porotno sodišče.** Karel Prek, 52 let star, rojen v Pirničah, delavec nestalnega bivališča, je nepoboljšljiv tat in vlačugar, ki mrzi delo in redno življenje. Predkaznovan je bil že sedemnajstkrat radi tatvine in vlačuganja. V tem slučaju gre za dve poizkušeni tatvini, ki se mu nista posrečili. V boštanjanskem župnišču je ravno jemal iz omare sukno, vredno 2000 kron, ko vstopi v sobo kuharica. Prek zbeži. Osem dni po tem dogodku je šel Prek skozi Malo Mlačevno ter uzmal beguncu Antonu Arčonu s stene koš s pol kilograma slanine, tri kile koruzne moke in par podplatov. K sreči je prišel Arčon domov in zalotil Preka, ki je imel že pripravljeno blago, da ga odnese. Porotniki so ga obsodili z 11 glasovi na pet let težke ječe in se po-prestani kazni odda v prisilno delavnico. — Vencel Smrdel, 25 let star, delavec brez stalnega bivališča, je ukradel pri posestniku Martinu Potokarju v Mali stari vasi iz skrinje 2700 kron, prstan, dve verižici, nekaj obleke in perila, slanine in kruha. Vse ukradene predmete je pozneje vrnil. Obtoženeц priznava svoje dejanje, vendar so porotniki zanikali vprašanje glede krivde in ga je sodišče oprostilo. — Razprava proti Juriju Rusjanu zaradi hudodelstva goljufije, ker si je privoščil najdeno svoto 4262 kron, listnico pa vrgeč proč, se je odgodilo, ker je izostala ena priča.

— **Deputacija tobačnega delavstva,** sestojeca iz šest delavcev oziroma delavk, se je oglasila v petek dopoldne pri deželnem predsedniku radi povišanja krušne racije in radi podražanja moke in kruha. Soderug Josip Zupan je raztolmačil želje delavstva ter dokazal s statističnimi podatki, kako neugodno vpliva prehrana na tobačno delavstvo. Od 1490 vposlenih je sedaj 270 bolnikov. Predsednik Attens je obljubil, da bo storil, kar je v njegovi moči.

— **Kolek na prošnjah za vojaško oprostitev.** Finančno ministrstvo je izdalo razglas, da morajo biti prošnje za oprostitev od črnovojniške službe ali za podaljšanje oprostivne kolkovane z dvoletnim kolekom.

— **Švedske vžigalice.** Danes je izšla v dunajskem uradnem listu odredba, po kateri se določajo maksimalne cene za prodajo takozvanih švedskih nežveplovanih vžigalic. Na debelo

se bodo prodajale te vžigalice za približno 15 odstotkov ceneje kot na drobno. Posamezna škatljica bo stala 10 vinarjev.

— **Avstro-ogrsko zborovanje o vprašanju otroškega vzrejevanja** se bo vršilo dne 13. in 14. oktobra na Dunaju. Posvetovali se bodo o naslednjih točkah: 1. statistika umrljivosti dojenčev; 2. varstvo mater in oskrba nosečih mater; 3. umrljivost dojenčev in ljudska politika; 4. boj proti umrljivosti dojenčev; 5. babištvo; 6. varstvo dojenčev in rediteljstvo; 7. vprašanje rejenčev; 8. socialno zavarovanje.

— **Zvišanje blagovnih tarifov pri južni železnici.** S 1. septembrom se zvišajo pri južni železnici blagovni tarifi vseh pošiljatev. Za premog znaša zvišanje 40 odstotkov, za vse drugo blago 70 odstotkov dosedanjih blagovnih cen. Novi tarifi bodo v veljavi do 1. februarja 1919. leta.

— **Pristojbine obolenih vojakov -dopustnikov v domači oskrbi.** Po odredbi arnadnega vihovnega poveljstva morajo dobiti vojaki, ki obole med dopustom, prejemajoč še celo mezdo, in ki jih ne morejo oddati v kak sanitetni zavod, za čas po dopustu dnevni oskrbovalni znesek 3 K, če so v domači oskrbi.

— **C. kr. civilnim državnim vpokojencem** (tudi njih vdovam in sirotam) se bode oddajal v sredo in četrtek 28. in 29. t. m. od 2. do 6. ure popoldne v skladišču Vegova ulica št. 8. **sukanec.** Na vrsto pridejo v sredo stranke s črkami A—P. v četrtek one s črkami R do konca. Vsaka stranka dobi eno vretence.

— **Zastrupiti se je hotel Ivan Radetič** iz Trsta, ker ga ni marala neka 40-letna ženska v katero se je bil zaljubil. Izpil je v obupu nekoliko karbolne kisline. Prepeljali so ga v tržaško bolnico, kjer so mu oprali želodec in mu rešili življenje.

— **Smrtna neizgoda v Nabrežini.** Dan za dnevom se porajajo na Goriškem neizgode in zdi se, kakor da usoda še noče jeniati preganjeni ubogega goriškega ljudstva. V Nabrežini se je pripetila zopet usodna neizgoda. Družina Kajnc je morala že ob pričetku laške vojne zapustiti z mnogimi drugimi žrtvami svoj dom in se naseliti v begunskem taborišču v Wagni. Pred kratkim se je vrnila zopet v Nabrežino, kjer ima malo posestevce. Deklica Bernardina Kajnc je hodila vsak dan na njivo. Neko jutro najde pri kopanju sardinjski škatlici podobno stvar med prstjo. Sodeč, da je našla škatljico s sardinami, jo je nesla domov, da jo tam odpre in si po dolgem času zopet enkrat privoščiti luksurjozno jed. »Kako je sanjala o sardinah in olju, v katerem se nahajajo«, je sama pripovedovala pozneje. Sai si morejo privoščiti teh stvari le bogatini in oderuhi. Eva dni za tem odide deklica v dekličjo sobo in začneja odpirati škatljico s sardinami. Ta pa se kakor ni hotela odpreti, dasi jo je poskušala odpirati z raznimi sredstvi. Zato je menila, da more odpreti škatljico le posebno močan udarec. Toda komaj je udarila po njej, je zletela škatljica proti zidu... Na strašno detonacijo so prihiteli v sobo in našli Bernardino v krvi na tleh. Ta usodna škatljica je bila ročna granata. Deklica je imela še toliko moči in zavesti, da je povedala, kaj se je zgodilo. Odpeljali so jo v tržaško bolnico, kjer je kmalu potem izdihnila.

— **Učiteljska stavka v Šleziji.** Šlesko deželno društvo učiteljev je sklenilo, da stopi v stavko in je pozvalo vse ljudskošolske in meščanske učitelje, naj takoj ustavijo svoje delovanje. Vzroki so pač obupne prehranjevalne razmere.

— **Novi slučaj zastrupljenja z gobami.** Z Dunaja poročajo, da je umrl vsled zastrupljenja z gobami zopet sedem ljudi.

— **Zagreško zborovanje mestnih županov.** Zagrebški župan dr. Srkulj je sklical za 30. in 31. t. m. vse hrvaške mestne župane k posebnem posvetoivanju. Najvažnejši predmet pogajanj bodo vprašanja o preskrbi mestnega prebivalstva z živili.

— **Stavka časnikarjev.** Pred osmimi dnevi so pričeli stavkati uredniki vseh časopisov v Aradu na Ogrskem. Vzrok stavki so plačilne diference.

— **200 železniških voz sladkorja za Švico.** Bernski »Bund« poroča, da odpošljejo v jeseni 200 železniških voz sladkorja iz Češke v Švico. Samoposebi se razume, da bi to ne bila nobena senzacija, če bi bil mir. Ta transport sladkorja ima samo ta namen, da popravi našo valuto v inozemstvu. Pri pa je znatno pomanjkanje sladkorja, ali pa se moramo posluževati saharina, dočim jedo v Švici naš sladkor, ki bi ga morali mi dobiti.

— **Letni sejem v Lipskem na Nemškem** se je v nedeljo pričel in bo trajal več dni, kakor je to vsako leto v navadi. Prišlo pa je to pot na semenj toliko ljudi, kakor še nikdar prej. Že prvi dan jih je bilo na semnju 90.000, in število obiskovalcev se še vedno veča.

Iz stranke.

Konferenca na Jesenicah. Izvrševalni odbor jugoslovanske socialno demokratične stranke sklicuje na dan 1. septembra okrajno konferenco na Jesenicah. Udeležiti se imajo te konference zastopniki organizacij in sodrugi ter sodrujinje iz sodnih okrajev **Tržič, Radovljica in Kranjska gora.**

Dnevni red te konference je:

a) Poročila: o stanju organizacij v okraju Kranjska gora — poročila sodrug I. Pintar; o stanju organizacij v okraju Radovljica — poročila sodrug Anton Zugwitz; o stanju organizacij v okraju Tržič — poročila sodrug Henrik Snajb iz Tržiča.

b) Tisk — poročila sodrug J. Petejan.

c) Naša politika — poročila sodrug Anton Kristan.

Vsi, ki se udeležijo konference, koje začetek bo ob 10. dopoldne in bo zborovala v dvorani gostilne Wergies na Savi, naj se z dopisnico zglašijo do 29. t. m. pri sodrugu Martinu Marčiču, kovinarju, Javornik števil. 100 in naj obenem tudi naznani, če žele obed za tisti dan.

Krajevno zborovanje italijanske socialne demokracije.

Izvrševalni odbor avstrijske italijanske socialno demokratične stranke je sklenil na svojem zadnjem zborovanju, da skliče dne 1. in 2. novembra t. l. glasom svojih pravih krajevno konferenco v Trstu. Da določijo ustavne pogoje kongresa (pravico do imenovanja delegatov, njih število itd.) se zbere k skupni seji krajevni izvrševalni odbor in trije politični odbori za Furlanijo, Trst in Istro.

Shodi.

Podružnica »Unije« avstrijskih rudarjev v Idriji, sklicuje dne 1. septembra t. l. ob 9. dopoldne v pivarni pri »Črnem orlu« javen društveni shod z dnevnim redom: 1. Protest proti zvišanju cen moke in odgovor c. kr. ministrstva. 2. Slučajnosti. — Pridite vsi! — Odbor.

Železničarski shodi.

Celje. Dne 30. t. m. se bo vršil ob 7. zvečer društven shod v Celju v gostilni »zur grünen Wiese«.

Zadnje vesti.

Parlamentarične vesti.

Dunaj, 27. avgusta. Ministrski predsednik v. Husarek je sprejel danes nekatere parlamentarne voditelje strank. V prihodnjih dneh sprejme vse parlamentarne voditelje. V razgovoru z danes sprejetimi parlamentarci je naglašal ministrski predsednik potrebo skorajšnje in popolne dovolitve zbornici predloženih davkov. Finančni odsek se utegne sestati, kakor je nameravano, dne 10. septembra k svoji prvi seji, in če se bo davčno vprašanje v odseku hitro reševalo, bomo pričeli koncem septembra z zasedanjem parlamenta.

Hrvatska kriza.

Budimpešta, 27. avgusta. Kriza na Hrvaškem je prišla do viška. Odstopitev sedanjega bana Mihalovića je gotova stvar. Kdo bo novi ban, je še neznan. Po dosedanjih pogajanjih se smatra, da bo izvoljen bivši ban baron Skerlec ponovno za hrvaškega bana.

Neomejena akcija s podmorniki in Španija.

Berlin, 2. avgusta. »Lokalanzeiger« javlja po telegramu iz Madrida, da je državni minister Dato imel različne razgovore s princem Ratiborom. Voini minister je bil pozvan h kralju v Santander.

Nemčija sprejela pogoje Španije.

London, 27. avgusta. »Times« javljajo iz San Sebastiana, da je sprejela Nemčija vse pogoje španske note in prepustila vse nemške ladje, ki se nahajajo v španskih pristaniščih, španski državi kot odškodnino za izgube, nastale vsled podmorske vojne. Ministrski predsednik Dato je izjavil, da bo zaplenila Španija vse nemške ladje, da preskrbi državo z zadostnim ladijskim prostorom.

Ententno posojilo.

Moskva, 26. avgusta. Glasom poročil časopisja je dovolila ententa sibirski vladi nadaljnjih 100 milijonov predujma.

Mirovno vprašanje.

Rotterdam, 27. avgusta. »Daily News« piše, da je mogoče iz sedanjega vojnega položaja sklepati, da je prišel psihološki trenutek, v katerem utegnejo prevzeti nevtralne države posredovalno vlogo med vojujočimi se državami.

Bern, 27. avgusta. Predsednik Kube je izdal dekret, po katerem se kaznuje mirovna propaganda z internacijo, deportacijo in zaplenbo premoženja.

32 ameriških divizij.

Basel, 27. avgusta. Iz Novega Yorka javljajo, da stoji sedaj že 32 popolnoma opremljenih ameriških divizij na francoskih tleh.

Posvetovanja o mirovni pogojih v Londonu.

Curich, 27. avgusta. »Corriere della Sera« poroča iz Londona, da so kabineti Srbije, Črne gore, Belgije in Grške sklicani dne 16. septembra v London, da se zedinijo glede končnoveljavnih mirovni pogojev svojih držav.

Novo aretacije v Parizu.

Curich, 27. avgusta. Pariški listi priobčajo vesti o številnih aretacijah, ki so vse v zvezi z miroljubno propagando. Aretirane osebe so baje prirejale govore in se bavile z razširjevanjem revolucionarnih časopisov. Neka posebna družba je razpošljala letake, v katerih se glasi: 50 let je že Francija norec Prusije. Sedaj se je vrgla Amerika na državo kot roparska ptica.

Proti Sonninu.

Milan, 27. avgusta. Spor med zunanjim ministrom Sonninom in voditelji jugoslovanskega gibanja je postal sedaj očit. Turinska »Stampa« poroča, da je vodja jugoslovanskega komiteja, dr. Trumbić, duševni povzročitelj serije člankov v »Corriere della Sera«, ki se očito prizadeva vrči Sonnina. »Perseveranza« javlja, da dr. Trumbić pravzaprav sploh nikdar ni priznal londonske pogodbe, ker se ni strinjal z zahtevami, ki jih v tej pogodbi zastopa Italija.

Položaj v Vladivostoku.

Amsterdam, 27. avgusta. Iz Vladivostoka poročajo, da se je stavka pristaniških delavcev izjalovila. Delodajalci so izplačali delavcem plače in jih nadomestili s Kitajci. V municijskih tovarnah je prišlo do resnih spopadov med stavkujočimi in vojaštvom. Amerikanci so posodili vladivostoški občini 3¹/₂ milijona rubljev. Japonci koncentrirajo svoje čete na usuriškem bojišču.

Angleži ob murmanskem obali.

Rotterdam, 27. avgusta. »Times« poročajo iz Arhangelska: Angleške operacije ob murmanskem obali so za sedaj ustavljene. Boljševiki se polagoma polasčajo Murmanskega.

Ententna ekspedicija v Sibiriji.

Haag, 27. avgusta. »Times« poročajo iz Karbina: Dosedaj se je izkrcalo v Vladivostoku pet ameriških vojaških transportov. Amerikancev je sedaj na sibirskih tleh preko 26.000. Japonski vrhovni poveljnik je izjavil, da je pričakovati za Sibirijo še nadaljnjih japonskih kontingentov. Začetkom septembra se pripelje v Vladivostok drugi kanadski kontingent.

Za mirovno posredovanje nevtralecev.

Stockholm, 27. avgusta. »Arbeiterwille« poročajo: Ententi prijazni »Dagens Nyheter« piše: Smatrati moramo psihološki trenutek ko pripraven za nevarno mirovno posredovanje. Od nevtralecev prihajajo misli za misli, da naj napravijo nevtralci korake, da združijo bojujoče in pomagajo s poravnalnimi predlogi, katerih obris je v bistvenih točkah jasen. Prav gotovo je mišljenje na oni strani prav tako, čeprav se govori Lloy Georgeja in Balfourja glase drugače.

Pripoznanje čehoslovaškega naroda.

Kodanj, 27. avgusta. Profesor Masaryk je postal v imenu Čehoslovakov, ki jih je Anglija priznala kot narod, Balfourju zahvalni telegram, v katerem zagotavlja, da bodo osvobojeni narodi z najtesnejšim duševnim in političnim zblizanjem z Anglijo tej zvesti zavezniki in služili kot obramba proti pangermanizmu.

Ameriško časopisje za Lodgejeve izjave.

London, 27. avgusta. Iz Novega Yorka poročajo, da potrjujejo ameriški listi brez ozira na svoje strankino stališče Lodgejevi izjavi o pogojih, ki naj se stavijo Nemčiji.

Amerika proti Rusiji.

Amsterdam, 26. avgusta. »Algemeen Handelsblad« poroča iz Londona: Amerikanci so ravnotako, kakor Francozi in Angleži izkrcali čete v Arhangelsku. V Sibirijo so že odposlali kanadske brigade.

Aprovizacija.

Meso na zelene izkaznice B števil. 1401 do konca. Stranke z zelenimi izkaznicami B števil. 1401 do konca prejmejo goveje meso po znižani ceni v četrtek, dne 29. t. m. dopoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določen je tale red: od pol 8 do 8 števil. 1401 do 1600, od 8 do pol 9 števil. 1601 do 1800, od pol 9 do 9 števil. 1801 do 2000, od 9 do pol 10 števil. 2001 do 2200, od pol 10 do 10 števil. 2201 do konca.

Prodaja praških klobas po znižani ceni. Mesna aprovizacija bo prodajala klobase v vojni prodajalni v Gosposki ulici v četrtek, dne 29. t. m. dopoldne strankam z zeleno izkaznico B od št. 1600 do 1900. Vsaka oseba dobi četrt kilograma, kilogram stane 6 kron.

Suhe slive na rumene izkaznice D. Stranke z rumenimi izkaznicami D prejmejo suhe slive v četrtek, dne 29. t. m. dopoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od 2 do 3 števil. 1 do 200, od 3 do 4 števil. 201 do 400, od 4 do 5 števil. 401 do konca. Stranka dobi za vsako osebo pol kg suhih sliv, kilogram stane 4 K.

Krušne komisije bodo uradovale v petek, dne 30. t. m. in v soboto, dne 31. t. m. vsakokrat od 8. do pol 1. ure dopoldne. Izdajale se bodo v petek izkaznice za kruh in moko, v soboto za sladkor. — Stranke iz onih hiš, za katere hišni gospodarji niso podali izjave, koliko je v hiši strank in koliko ima vsaka stranka oseb, ne dobe izkaznic, dokler ne poda hišni gospodar zahtevane izjave. — Gg. krušni komisarji dobe svoja navodila v beležnih zvezkih.

Izdajatelj in odgovorni urednik

Josip Petelan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Izjava.

Podpisana Taufer Ivan in Melhijor Čobal sta se vsled skupnega delovanja vseh slovenskih strank za vresničenje naše bodoče Jugoslavije poravnala radi tiskovne pravde.

V ta namen se je nabrala od podpisanih vsota K 250.— za politične preganjance.

Zagorje, dne 27. avgusta 1918.

M. Čobal.

Ivan Taufer.

Tomo Koprive,
priča.

Rihard Rancinger,
priča.

Ferdo Poljšak,
priča.

Anton Prašnikar,
priča.

Sprejme se

v e č mizarских pomočnikov proti dobri plači. — Istotam se sprejmeta tudi

dva vajenca.

Vprašati je mizarstvo **KARL B NDER**, Ljubljana, Slomškova ul. 16.

SIGORIN
zatre čudovito naglo **STENICE**

Vzorčna steklenica 4 K, velika steklenica 16 K, brizgalnica 2 K. Dobiva se v lekarnah in drogerijah. Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko: **Lekarna „pri upanju“ (Apotheke zur Hoffnung): Pécs 46, Ogrsko.**

Agitirajte za „Naprej“! Pošiljajte ga vojakom!

Splošno kreditno društvo

r. z. z o. z. v Ljubljani.

Hranilne vloge na knjižice in v tekočem računu se obrestujejo po 4¹/₂ % od dne vloge do dne dviga. Na razpolago so domači hranilniki. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posojila se dajejo na hipoteke, zastavna pisma, osebni kredit, vrednostne listine (efekti), predujmi na lombard pod zelo ugodnimi pogoji.

Menice se eskomptujejo po razmerju bančne obrestne mere.

Telefon št. 120.

Cek-konto poštne hranilnice št. 45.156.